



Yttrande över Promemoria Översyn av stödet för yrkesintroduktionsanställningarna, A2017/02195-1

Svenska ESF-rådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande. Vårt svar begränsas till vårt uppdrag att, under perioden 2014-2020, förvalta Socialfonden och Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

Definitionen av yrkesintroduktionsanställningar (s. 19). Som en följd av migrationsöverenskommelsen som presenterades hösten 2015 föreslår översynen att definitionen av yrkesintroduktionsanställningarna bör ändras så att stöd för yrkesintroduktionsanställningar även ska kunna ges till arbetsgivare som inte omfattas av kollektivavtal. Svenska ESF-rådet gör bedömningen att de målgrupper som är särskilt prioriterade inom Socialfonden, generellt sett torde gynnas av en breddning av definitionen av yrkesintroduktionsavtal. Svenska ESF-rådet vill samtidigt betona vikten av branschernas och parternas medverkan i arbetet med kompetensutveckling och lärande på arbetsplatsen och instämmer därmed med översynen att parternas inflytande tillika ägande över frågor kring kompetensutveckling och lärande på arbetsplatsen är centralt.

Med en definitionsändring av yrkesintroduktionsanställningar följer att översynen även lämnar förslag att det i utbildningsplanen ska ställas krav på genomförd handledarutbildning, att begreppet utbildning byts mot lärande samt att lärandet inom ramen för stöd för yrkesintroduktionsanställning ska ge acceptans även för formell utbildning. Översynen ger även förslag på hur kontinuerlig uppföljning och kontroll ska säkerställa att innehåll och omfattning av lärande och handledning följer lärandeplanen. Särskilt viktigt anser Svenska ESF-rådet att detta är för Socialfondens prioriterade målgrupper som många gånger har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden och som många gånger har negativa erfarenheter och misslyckanden med sig sedan tidigare. Översynen lämnar även förslag på att ansvaret för YA-delegationen och för statsbidraget för utvecklingen av stödstrukturer överförs till Arbetsmarknadsdepartementet samt att främjandemedel och statsbidrag för utveckling av lärande på arbetsplatser och för yrkesutbildning inom ramen för YA-delegationen återinförs.

Svenska ESF-rådet stödjer, med vissa tillägg utifrån våra erfarenheter, följande av Översynens förslag:

- *Att stöd endast lämnas om den som anges som handledare i lärandeplanen har genomgått en handledarutbildning (s. 24).* Vi instämmer med översynens betoning av handledarens betydelse, men vi vill därutöver betona vikten av det som brukar nämnas som strategisk kompetensförsörjning. Detta innebär att vi även gärna skulle se att yrkesintroduktionsanställningarna och dess utbildningsplaner explicit utgår från företagets utvecklings- och kompetensförsörjningsplanering i ett bredare perspektiv. Vi anser att översynen även borde ha utrett frågan om utbildningsplanen i relation till valideringsinsatser.

I de fall branschvalideringsmodeller finns framtagna anser vi att möjligheten för individen att bli validerad efter genomförd utbildningsplan bör främjas. Detta skulle både gynna individen och ge ökade möjligheter till kvalitetssäkring av lärandet i anställningen.

- *Att byta begreppet utbildning mot lärande (s 27).* Vi instämmer i översynens bedömning att begreppet utbildning riskerar leda till tanken om formell utbildning, varvid begreppet lärande bättre beskriver bredden i utbildnings-/lärandedelen av yrkesintroduktionsanställningen. Vi hade dock önskat att översynen föreslagit en tydligare specificering av begreppet lärande för att säkerställa kvalitet i lärandet och tydliggöra att det handlar om ett systematiserat lärande.
- *Att begränsning av när anställda med stöd för yrkesintroduktionsanställning kan ta del av formell utbildning upphävs (s. 29).* Vi instämmer med översynen att behovet snarare än utbildningsformen bör styra valet av kompetensutvecklingsinsatser. Vi ser dock samma risker med förslaget som översynen lyfter, att kopplingen till arbetslivets behov riskerar försvagas i fall där lärandeplanen utgörs av formell utbildning. Därför anser vi att översynen borde ha beaktat och utrett handledarrollen specifikt i förslaget avseende konsekvensen av begränsningen av när anställda med stöd för yrkesintroduktionsanställning kan ta del av formell utbildning upphävs.
- *Att ansvaret för YA-delegationen och för statsbidraget för utvecklingen av stödstrukturer överförs till Arbetsmarknadsdepartementet (s. 32).* Vi stödjer översynens förslag, då vi bedömer att den överlappning mellan YA-delegationens uppdrag och insatsområdet inom Socialfonden gällande att utveckla och stärka stödstrukturerna för lärande på arbetsplatsen bättre kan synkroniseras om uppdragsgivaren är densamma.
- *Att statsbidrag för utveckling av stödstrukturer bör förlängas (s.33).* Vi instämmer med översynen att det finns ett stort behov av denna form av främjande- och utvecklingsmedel, men vi anser samtidigt att det behövs en tydligare strategi för hur olika uppdrag och olika former av främjandemedel ska komplettera varandra om uppdragen över huvud taget ska läggas på olika aktörer. Vi bedömer att den överlappning som råder mellan YA-delegationens främjandemedel och Socialfondens medel gällande att utveckla och stärka stödstrukturerna för lärande på arbetsplatsen bättre bör synkroniseras med Socialfondens medel (särskilt Socialfondens Programområde 1, Mål 1.2) om beslut tas att förlänga statsbidrag för utveckling av stödstrukturer.
- *Att YA-kommittén bör få i uppdrag att lämna förslag på hur en jämnare könsfördelning kan uppnås i stödet (s.35).* Vi stödjer översynens förslag och välkomnar en analys samt förslag på hur en jämnare könsfördelning kan uppnås i stödet för yrkesintroduktionsanställningar.
- *Att YA-delegationen bör få i uppdrag att analysera lärandeplanerna i stödet för yrkesintroduktionsanställningar (s. 36).* Vi instämmer i att kunskapen om, och förmågan hur ett arbetsplatslärande kan struktureras, generellt sett är låg. Vi anser dock att uppdraget ska ske i relation till valideringsinsatser i de fall valideringsmodeller finns framtagna.

Svenska ESF-rådet vill utöver ovanstående synpunkter understryka att vi ser möjligheten att en försöksverksamhet som prövar översynens förslag hur stödet för yrkesintroduktionsanställningar ska kunna omfatta arbetsgivare som inte omfattas av ett kollektivavtal om yrkesintroduktion (inklusive översynens frågeställning om tillsyn och uppföljning) skulle kunna finansieras via Europeiska socialfonden. Detta med hänvisning till den skrivning som finns formulerad i *Nationellt socialfondsprogram för investering för tillväxt och sysselsättning 2014-2020* om att det "Inom ramen för detta programområde (PO 1) är det möjligt att bygga upp stödstrukturer för lärande på arbetsplatsen för personer som inte omfattas av det statliga stödet för yrkesintroduktionsanställningar".

Yttrandet har beslutats av generaldirektören efter föredragning av Mats Andersson, Nationell samordnare i närvaro av Håkan Forsberg, Stf generaldirektör, Lena Ivö, Kommunikationschef och Annika Rosing, Nationell enhetschef.



Lars Lööv



Mats Andersson